

Teoria măsurii - enunțuri

17.1. Fie X o mulțime și $A_n \in \mathcal{P}(X)$, ($n \in \mathbb{N}$). Se notează:

$\limsup A_n = \{x \in X : \{n \in \mathbb{N} : x \in A_n\} \text{ este infinită}\}$

$\liminf A_n = \{x \in X : \exists n_0 \in \mathbb{N}, \forall n \in \mathbb{N}, n \geq n_0 \Rightarrow x \in A_n\}$.

Să se arate că:

a) $\limsup A_n = \bigcap_{n \in \mathbb{N}} \bigcup_{k \geq n} A_k$, $\liminf A_n = \bigcup_{n \in \mathbb{N}} \bigcap_{k \geq n} A_k$

b) $\bigcap_{n \in \mathbb{N}} A_n \subseteq \liminf A_n \subseteq \limsup A_n \subseteq \bigcup_{n \in \mathbb{N}} A_n$.

c) Să se calculeze $\liminf A_n$ și $\limsup A_n$ în cazul unui șir monoton de mulțimi.

17.2. Fie X o mulțime. Se notează cu χ_A funcția caracteristică atașată unei submulțimi $A \subseteq X$,

$$\chi_A : X \rightarrow \{0, 1\}, \chi_A(x) = \begin{cases} 1 & \text{dacă } x \in A \\ 0 & \text{dacă } x \in X \setminus A \end{cases}.$$

Să se stabilească următoarele proprietăți:

a) $A \subseteq B \Leftrightarrow \chi_A \leq \chi_B$; $A = B \Leftrightarrow \chi_A = \chi_B$

b) $\chi_{A \cap B} = \chi_A \cdot \chi_B$; $\chi_{A \cup B} = \chi_A + \chi_B - \chi_A \cdot \chi_B = \max\{\chi_A, \chi_B\}$,

$\chi_{\bar{A}} = 1 - \chi_A$, $\chi_{A \Delta B} = |\chi_A - \chi_B|$

c) $\chi_{\limsup A_n} = \limsup_{n \rightarrow \infty} \chi_{A_n}$, $\chi_{\liminf A_n} = \liminf_{n \rightarrow \infty} \chi_{A_n}$.

17.3. Fie X o mulțime, $\mathcal{A} \subseteq \mathcal{P}(X)$ astfel încât $\cup \mathcal{A} = X$.

Să se arate că \mathcal{A} este algebră de mulțimi dacă și numai dacă $(\mathcal{A}, \Delta, \cap)$ este inel cu unitate.

17.4. a) Să se arate că familia mulțimilor boreliene din \mathbb{R}^m coincide cu σ -algebra generată de familia mulțimilor compacte.

b) Să se arate că :

$\mathcal{B}(\mathbb{R}) = \sigma\{(a, b) : a, b \in \mathbb{R}, a < b\} = \sigma\{[a, b) : a, b \in \mathbb{R}, a < b\}$.

17.5. Să se arate că nu există σ -algebre având o infinitate numărabilă de elemente.

18.1. Să se arate că dacă μ este o măsură pe σ -algebra \mathcal{A} atunci:

$\forall A, B \in \mathcal{A} \Rightarrow \mu(A \cup B) + \mu(A \cap B) = \mu(A) + \mu(B)$.

18.2. Să se arate că dacă μ este o măsură pe σ -algebra \mathcal{A} și $A_n \in \mathcal{A}$ ($n \in \mathbb{N}$) $\sum_{n \in \mathbb{N}} \mu(A_n) < \infty$ atunci $\mu(\limsup A_n) = 0$.

18.3. Fie μ o măsură pe σ -algebra \mathcal{A} și $A_n \in \mathcal{A}$ ($n \in \mathbb{N}$).

Să se arate că $\mu(\liminf A_n) \leq \liminf_{n \rightarrow \infty} \mu(A_n)$ iar dacă $\mu(X) < \infty$ atunci $\mu(\limsup A_n) \geq \limsup_{n \rightarrow \infty} \mu(A_n)$.

19.1. Să se precizeze care dintre axiomele măsurii exterioare sunt verificate de următoarele funcții de mulțime $\varphi : \mathcal{P}(X) \rightarrow [0, \infty]$

a) $\varphi(A) = 1$

b) $\varphi(A) = \begin{cases} 0 & \text{dacă } A = \emptyset \\ 1 & \text{dacă } A = X \\ 2 & \text{dacă } A = \{a\} \text{ sau } A = \{b\} \end{cases}$, pentru $X = \{a, b\}$

c) $\varphi(A) = \limsup_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} \text{card}(A \cap \{1, 2, \dots, n\})$, pentru $X = \mathbb{N}$.

19.2. Fie φ o măsură exterioară pe mulțimea X și $A, B \subseteq X$ astfel încât una dintre mulțimi este φ -măsurabilă. Să se arate că:

$\varphi(A \cup B) + \varphi(A \cap B) = \varphi(A) + \varphi(B)$.

19.3. Fie X o mulțime și $\varphi : \mathcal{P}(X) \rightarrow [0, \infty]$, $\varphi(A) = \begin{cases} 0 & \text{dacă } A = \emptyset \\ 1 & \text{dacă } A \neq \emptyset \end{cases}$

Arătați că φ este măsură exterioară și $\mathcal{M}_\varphi = \{\emptyset, X\}$.

19.4. Pentru $A \subseteq \mathbb{R}^m$ și $x \in \mathbb{R}^m$ se notează $x + A = \{x + a : a \in A\}$ (translația mulțimii A cu vectorul x). Să se arate că dacă φ este măsura exterioară Lebesgue din \mathbb{R}^m atunci:

a) $\varphi(x + A) = \varphi(A)$

b) $A \in \mathcal{L} \Rightarrow x + A \in \mathcal{L}$

(Aceste proprietăți sunt cunoscute sub denumirea de *invarianța la translații* a măsurii exterioare Lebesgue respectiv a măsurabilității Lebesgue în \mathbb{R}^m . Se arată la fel că φ este *invariantă la simetrii* adică $\forall A \in \mathcal{P}(\mathbb{R}^m) \Rightarrow \varphi(A) = \varphi(-A)$ și

$\forall A \in \mathcal{L} \Rightarrow -A \in \mathcal{L}$, unde $-A = \{-a : a \in A\}$).

19.5. Să se arate că dacă φ este o măsură exterioară pe mulțimea X

$A_n \subseteq X$ ($n \in \mathbb{N}$) astfel încât $\sum_{n \in \mathbb{N}} \varphi(A_n) < \infty$ atunci $\varphi(\limsup A_n) = 0$.
(Borel-Cantelli).

19.6. Fie \mathcal{A} o σ -algebră pe mulțimea X și μ o măsură finită pe \mathcal{A} .

Să se arate că relația ρ pe \mathcal{A} , $A\rho B \iff \mu(A\Delta B) = 0$ este o relație de echivalență.

Notând cu \hat{A} clasa de echivalență a lui $A \in \mathcal{A}$ și cu $\hat{\mathcal{A}}$ mulțimea claselor de echivalență, să se arate că aplicația $d : \hat{\mathcal{A}} \times \hat{\mathcal{A}} \rightarrow \mathbb{R}$, $d(\hat{A}, \hat{B}) = \mu(A\Delta B)$ este corect definită și că $(\hat{\mathcal{A}}, d)$ este un spațiu metric complet.

19.7. Fie \mathcal{A} o σ -algebră pe X și μ o măsură pe \mathcal{A} . Notăm $\mathcal{N} = \{N \in \mathcal{P}(X) : \exists B \in \mathcal{A} \text{ astfel încât } N \subseteq B, \mu(B) = 0\}$. Să se arate că familia $\bar{\mathcal{A}} = \{A \cup N : A \in \mathcal{A}, N \in \mathcal{N}\}$ este o σ -algebră iar aplicația $\bar{\mu} : \bar{\mathcal{A}} \rightarrow [0, \infty]$, $\bar{\mu}(A \cup N) = \mu(A)$ este corect definită și este o măsură *completă* care prelungește pe μ .

20.1. Fie H un hiperparalelipiped închis din \mathbb{R}^m și $A \subseteq \mathbb{R}^m$ astfel încât $\text{int}(H) \subseteq A \subseteq H$. Să se arate că $A \in \mathcal{L}$ și $\lambda(A) = \lambda(H)$.

20.2. Fie $E \subseteq [0, 1]$ o mulțime avind măsura exterioară Lebesgue nenulă (în particular putând avea $E = [0, 1]$). Pe E se consideră relația de echivalență $x\rho y \iff x - y \in \mathbb{Q}$. Se consideră un sistem complet de reprezentanți $A \subseteq E$ pentru această relație de echivalență. Să se arate că mulțimea A nu este măsurabilă Lebesgue. (Acesta este celebrul *exemplu al lui Vitali de mulțime nemăsurabilă Lebesgue*).

20.3. Să se arate că pentru orice $\varepsilon > 0 \exists G$ submulțime deschisă și densă în \mathbb{R} astfel încât $\lambda(G) \leq \varepsilon$.

20.4. Fie $A \subseteq \mathbb{R}$ o mulțime măsurabilă Lebesgue având măsura finită. Să se arate că aplicația $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \lambda(A \cap (-\infty, x])$ este continuă.

20.5. Fie $A \subseteq \mathbb{R}$ o mulțime măsurabilă Lebesgue având măsura finită nenulă și $0 < \alpha < 1$. Să se arate că:

a) $\exists U \subseteq \mathbb{R}$ interval deschis astfel încât $\lambda(A \cap U) \geq \alpha \lambda(U)$.

b) $\exists \varepsilon > 0$ astfel încât $(-\varepsilon, \varepsilon) \subseteq A - A = \{x - y : x, y \in A\}$.

20.6. Fie \mathcal{C} familia reuniunilor finite de intervale disjuncte compacte nedegenerate din \mathbb{R} și aplicația $T : \mathcal{C} \rightarrow \mathcal{C}$ definită prin

$$T\left(\bigcup_{k=1}^n [a_k, b_k]\right) = \bigcup_{k=1}^n ([a_k, a_k + (b_k - a_k)/3] \cup [b_k - (b_k - a_k)/3, b_k]).$$

Definim $K_0 = I = [0, 1]$, $K_1 = T(K_0)$, ..., $K_n = T(K_{n-1})$, ($n \in \mathbb{N}$) și $K = \bigcap_{n \in \mathbb{N}} K_n$

Mulțimea K este cunoscută sub denumirea de *mulțimea triadică a lui Cantor*. Să se arate că:

a) $K_n = \bigcup_{\beta_k \in \{0, 2\}} \left(\frac{\beta_1}{3^1} + \frac{\beta_2}{3^2} + \dots + \frac{\beta_n}{3^n} + \frac{1}{3^n} \cdot I\right)$

b) K este compactă

c) $x \in K \iff \exists \alpha_i \in \{0, 2\}$ ($i \in \mathbb{N}$) astfel încât $x = \sum_{i \in \mathbb{N}} \alpha_i / 3^i$

d) $\text{card } K = \text{card } \mathbb{R}$

e) K este mulțime perfectă (i.e. $K = K'$)

f) $\lambda(K) = 0$.

20.7. Să se arate că pentru orice mulțime măsurabilă Lebesgue A din \mathbb{R}^m există B_1, B_2 mulțimi boreliene astfel încât $B_1 \subseteq A \subseteq B_2$ și $\lambda(B_2 \setminus B_1) = 0$; în plus B_1 poate fi aleasă de tip F_σ iar B_2 de tip G_δ . Să se deducă faptul că A se poate reprezenta ca reuniune a unei mulțimi boreliene cu o mulțime de măsură Lebesgue nulă.

20.8. Dacă X este un spațiu topologic metrizabil și μ este o măsură finită pe $\mathcal{B}(X)$ atunci μ este regulată.

21.1. Fie (X, \mathcal{A}, μ) un spațiu cu măsură $Y \in \mathcal{A}$, și $f : X \rightarrow \overleftrightarrow{\mathbb{R}}$ o funcție \mathcal{A} -măsurabilă. Să se arate că:

a) $\mathcal{A}_Y = \{A \cap Y : A \in \mathcal{A}\}$ este o σ -algebră.

(Spațiul cu măsură $(Y, \mathcal{A}_Y, \mu|_{\mathcal{A}_Y})$ se numește *spațiul cu măsură indus pe Y*)

b) $f|_Y : Y \rightarrow \overleftrightarrow{\mathbb{R}}$ este \mathcal{A}_Y -măsurabilă.

c) Dacă $g : Y \rightarrow \overleftrightarrow{\mathbb{R}}$ este o aplicație \mathcal{A}_Y -măsurabilă atunci $\exists f : X \rightarrow \overleftrightarrow{\mathbb{R}}$ \mathcal{A} -măsurabilă astfel încât $f|_Y = g$.

21.2. Să se arate că orice aplicație continuă $f : \mathbb{R}^m \rightarrow \mathbb{R}$ este măsurabilă Lebesgue. Mai general, dacă (X, \mathcal{A}) este un spațiu măsurabil și \mathcal{T} o topologie astfel încât $\mathcal{T} \subseteq \mathcal{A}$ și $f : X \rightarrow \overleftrightarrow{\mathbb{R}}$ este o funcție continuă atunci f este \mathcal{A} -măsurabilă.

21.3. Să se arate că dacă $f : X \rightarrow \overleftarrow{\mathbb{R}}$ este \mathcal{A} -măsurabilă iar $u : \overleftarrow{\mathbb{R}} \rightarrow \overleftarrow{\mathbb{R}}$ este boreliană atunci $u \circ f$ este măsurabilă.

(Se va vedea ulterior că prin compunerea a două funcții măsurabile Lebesgue nu se obține neapărat o funcție măsurabilă).

21.4. Fie $f : (0, 2/\pi) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x \sin(1/x)$. Să se arate că f este măsurabilă (în raport cu spațiul măsurabil indus de măsura Lebesgue) și să se calculeze măsura Lebesgue a mulțimii $\{x \in (0, 2/\pi) : f(x) < 0\}$.

21.5. Fie (X, \mathcal{A}) un spațiu măsurabil, $Y \in \mathcal{A}$ și aplicația $f : X \rightarrow \overleftarrow{\mathbb{R}}$.

Să se arate că $f|_Y : Y \rightarrow \overleftarrow{\mathbb{R}}$ este \mathcal{A}_Y -măsurabilă dacă și numai dacă $\chi_Y \cdot f$ este \mathcal{A} -măsurabilă.

21.6. Fie (X, \mathcal{A}) un spațiu măsurabil și $A_k \in \mathcal{A}$ ($k \in \mathbb{N}$) astfel încât $\cup_{k \in \mathbb{N}} A_k = X$. Să se arate că o aplicație $f : X \rightarrow \overleftarrow{\mathbb{R}}$ este \mathcal{A} -măsurabilă dacă și numai dacă $\forall k \in \mathbb{N}$ $f|_{A_k}$ este \mathcal{A}_{A_k} -măsurabilă.

21.7. Fie (X, \mathcal{A}) un spațiu măsurabil și $f : X \rightarrow \overleftarrow{\mathbb{R}}$. Să se arate că:

a) Dacă f este \mathcal{A} -măsurabilă și $c \in \mathbb{R}$ atunci $\{x \in X : f(x) = c\} \in \mathcal{A}$.

b) Dacă $f(X)$ este cel mult numărabilă atunci are loc și reciproca proprietății de la a).

c) Să se găsească un exemplu de funcție nemăsurabilă Lebesgue $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ pentru care $\forall c \in \mathbb{R}$, $\{x \in X : f(x) = c\} \in \mathcal{L}$.

21.8. Să se arate că funcțiile monotone, funcțiile derivate și funcțiile cu variație mărginită sunt măsurabile Lebesgue (sunt chiar boreliene).

21.9. Fie $A \subseteq \mathbb{R}$ nemăsurabilă Lebesgue și $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$,

$$f(x) = \begin{cases} x & \text{dacă } x \in A \\ -x & \text{dacă } x \in X \setminus A \end{cases}. \text{ Să se arate că } f \text{ nu este măsurabilă Lebesgue.}$$

21.10. Fie $K = \{\sum_{i \in \mathbb{N}} \alpha_i / 3^i : \alpha_i \in \{0, 2\}\}$ mulțimea lui Cantor și aplicația $f : K \rightarrow [0, 1]$, $f(\sum_{i \in \mathbb{N}} \alpha_i / 3^i) = \sum_{i \in \mathbb{N}} \alpha_i / 2^{i+1}$.

Să se arate că:

a) Aplicația f este crescătoare, surjectivă, continuă, neinjectivă.

b) f are o unică prelungire $\tilde{f} : [0, 1] \rightarrow [0, 1]$ continuă și crescătoare.

c) Definind $g : [0, 1] \rightarrow [0, 2]$, $g(x) = \tilde{f}(x) + x$, g este un omeomorfism. (g se numește *funcția lui Cantor*).

d) $\lambda(g(K)) = 1$. (Prin urmare proprietatea unei mulțimi din \mathbb{R} de a avea măsură Lebesgue nulă nu este topologică!).

e) Dacă $B \subseteq g(K)$ este o mulțime nemăsurabilă Lebesgue (o astfel de mulțime există conform construcției lui Vitali) atunci $g^{-1}(B)$ este măsurabilă Lebesgue dar nu este boreliană. (Prin urmare incluziunea $\mathcal{B}(\mathbb{R}) \subseteq \mathcal{L}(\mathbb{R})$ este strictă iar măsura $\lambda|_{\mathcal{B}(\mathbb{R})}$ nu este completă.)

21.11. Să se construiască o aplicație măsurabilă Lebesgue $h : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ și o aplicație continuă $u : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ astfel încât $h \circ u$ să nu fie măsurabilă Lebesgue.

21.12. Fie (X, \mathcal{A}) un spațiu măsurabil și $f_n : X \rightarrow \overleftarrow{\mathbb{R}}$ un șir de funcții \mathcal{A} -măsurabile. Să se arate că mulțimea punctelor din X în care șirul f_n are limită este măsurabilă (i.e. aparține lui \mathcal{A}).

22.1. Fie $E \subseteq \mathbb{R}$ un interval nedegenerat și $f, g : E \rightarrow \mathbb{R}$ două funcții continue. Să se arate că dacă $f = g$ λ -a.p.t. atunci $f = g$.

23.1. În spațiul cu măsură $(\mathbb{R}, \mathcal{L}, \lambda)$ se consideră șirul de funcții

$$f_n : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \begin{cases} n & , 1/n \leq x \leq 2/n \\ (-1)^n & , (4n+1)/n < x < (5n+1)/n \\ 0 & \text{în rest} \end{cases}.$$

Să se calculeze: $\liminf_{n \rightarrow \infty} f_n$, $\limsup_{n \rightarrow \infty} f_n$, $\liminf_{n \rightarrow \infty} \int f_n d\lambda$, $\limsup_{n \rightarrow \infty} \int f_n d\lambda$, $\int (\liminf_{n \rightarrow \infty} f_n) d\lambda$, $\int (\limsup_{n \rightarrow \infty} f_n) d\lambda$.

23.2. Pentru $n \in \mathbb{N}$, fie $X = \{1, 2, \dots, n\}$, $A = \mathcal{P}(X)$ și μ măsura de numărare. Să se arate că orice funcție $f : X \rightarrow \mathbb{R}$ este \mathcal{A} -etajată și să se calculeze $\int f d\mu$.

24.1. a) Fie (X, \mathcal{A}, μ) un spațiu cu măsură, $A_n \in \mathcal{A}$, $a_n \in [0, \infty]$ ($n \in \mathbb{N}$).

Să se arate că funcția $\sum_{n \in \mathbb{N}} a_n \chi_{A_n}$ este \mathcal{A} -măsurabilă și $\int \left(\sum_{n \in \mathbb{N}} a_n \chi_{A_n} \right) d\lambda = \sum_{n \in \mathbb{N}} a_n \mu(A_n)$.

b) Să se calculeze $\int_{(0,\infty)} e^{-[x]} d\lambda(x)$, $\int_{(0,\infty)} \frac{d\lambda(x)}{[x+1]\cdot[x+2]}$.
unde $[\cdot]$ reprezintă funcția "partea întregă".

24.2. Fie (X, \mathcal{A}, μ) un spațiu cu măsură și $f : X \rightarrow [0, \infty]$ măsurabilă, $f > 0$ μ -a.p.t., $A \in \mathcal{A}$.

Să se arate că dacă $\int_A f d\mu = 0$ atunci $\mu(A) = 0$.

24.3. Fie (X, \mathcal{A}, μ) un spațiu cu măsură, $f : X \rightarrow [0, \infty]$ măsurabilă și $\mathcal{D} = \{(y_0, y_1, \dots, y_n) : 0 \leq y_0 < y_1 < \dots < y_n < \infty, n \in \mathbb{N}\}$.

Pentru $d = (y_0, y_1, \dots, y_n) \in \mathcal{D}$ se notează

$$\sigma_d = \sum_{i=0}^{n-1} y_i \mu(\{x \in X : y_i \leq f(x) < y_{i+1}\}) + y_n \mu(\{x \in X : f(x) \geq y_n\}).$$

Să se arate că $\int f d\mu = \sup\{\sigma_d : d \in \mathcal{D}\}$.

(σ_d reprezintă "suma Lebesgue-Darboux" inferioară, dar spre deosebire de cazul integralei Riemann, diviziunile sunt pe verticală!).

24.4. Fie $\|\cdot\|$ norma Cebâșev în \mathbb{R}^m (i.e. $\|(x_1, \dots, x_m)\| = \max\{|x_1|, \dots, |x_m|\}$), $\alpha > 0$, $A = B[0, 1]$ (bila unitate), $f : A \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \begin{cases} \|x\|^{-\alpha} & \text{dacă } x \neq 0 \\ 0 & \text{dacă } x = 0 \end{cases}$

Să se arate că f este λ -integrabilă pe A dacă și numai dacă $\alpha < m$. Să se arate apoi aceeași proprietate pentru norma euclidiană.

24.5. Să se dea un exemplu în care inegalitatea din lema lui Fatou să fie strictă.

24.6. Fie (X, \mathcal{A}, μ) un spațiu cu măsură, $Y \in \mathcal{A}$, $f : X \rightarrow [0, \infty]$ o funcție \mathcal{A} -măsurabilă. Notând cu ν restricția măsurii μ la \mathcal{A}_Y să se arate că $\int_Y f d\mu = \int_Y f|_Y d\nu$

25.1. a) Fie (X, \mathcal{A}, μ) un spațiu cu măsură, (Y, \mathcal{B}) un spațiu măsurabil și $u : X \rightarrow Y$ o funcție \mathcal{A} - \mathcal{B} măsurabilă (în sensul că $u^{-1}(B) \in \mathcal{A}$, $\forall B \in \mathcal{B}$).

Atunci aplicația $\nu : \mathcal{B} \rightarrow [0, \infty]$, $\nu(B) = \mu(\nu^{-1}(B))$ este o măsură notată $\mu\nu^{-1}$. Dacă $g : Y \rightarrow \overline{\mathbb{R}}$ este o funcție \mathcal{B} -măsurabilă atunci

$$\int_{u^{-1}(B)} g d\nu = \int_B (g \circ u) d\mu \quad (\text{în sensul că existența uneia dintre integrale implică și existența celeilalte}).$$

b) Să se deducă faptul că dacă $g : \mathbb{R} \rightarrow \overline{\mathbb{R}}$ este integrabilă atunci $\int g(x) d\lambda(x) = \int g(-x) d\lambda(x)$, iar dacă în plus g este impară atunci $\int g(x) d\lambda(x) = 0$.

c) Dacă $g : \mathbb{R} \rightarrow \overline{\mathbb{R}}$ este integrabilă și $a \in \mathbb{R}$ atunci $\int g(x) d\lambda(x) = \int g(x+a) d\lambda(x)$,

25.2. Fie (X, \mathcal{A}, μ) un spațiu cu măsură finită și $f_n : X \rightarrow \mathbb{R}$ un șir de funcții integrabile uniform convergent către funcția $f : X \rightarrow \mathbb{R}$. Să se arate că f este integrabilă și $\int f_n d\mu \rightarrow \int f d\mu$.

25.3. Să se arate că dacă f este o funcție integrabilă pe spațiul cu măsură (X, \mathcal{A}, μ) atunci $\lim_{n \rightarrow \infty} n \cdot \mu(\{x \in X : |f(x)| \geq n\}) = 0$.

25.4. Fie (X, \mathcal{A}, μ) un spațiu cu măsură finită și $M(X)$ mulțimea funcțiilor \mathcal{A} -măsurabile și finite μ -a.p.t. Se consideră aplicația $d : M(X) \times M(X) \rightarrow \mathbb{R}$, $d(f, g) = \int \frac{|f-g|}{1+|f-g|} d\mu$. Să se arate că:

a) d este semimetrică.

b) $(M(X), d)$ este spațiu semimetric complet.

25.5. Fie (X, \mathcal{A}, μ) un spațiu cu măsură și $f : X \rightarrow \overline{\mathbb{R}}$ o funcție integrabilă. Să se arate că:

a) dacă $\forall A \in \mathcal{A}$, $\int_A f d\mu \geq 0$ atunci $f \geq 0$ μ -a.p.t.

b) dacă $\forall A \in \mathcal{A}$, $\int_A f d\mu = 0$ atunci $f = 0$ μ -a.p.t.

25.6. a) Dacă $a \in \mathbb{R}, \alpha > 0$ atunci funcția $f : [a, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = e^{-\alpha x}$ este integrabilă Lebesgue.

b) Dacă $a > 0$, $\alpha > 0$ atunci funcția $f : (0, a] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 1/x^\alpha$ este integrabilă Lebesgue dacă și numai dacă $\alpha < 1$.

c) $\forall t > 0$ funcția $f : (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = e^{-x} x^{t-1}$ este integrabilă Lebesgue. (Funcția $\Gamma : (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $\Gamma(t) = \int_{(0,\infty)} e^{-x} x^{t-1} d\lambda(x)$ se numește *funcția gamma a lui Euler*; este ușor de văzut - și se cunoaște de la cursul de analiză - că $\Gamma(t+1) = t\Gamma(t) \forall t > 0$ și $\Gamma(n) = (n-1)! \forall n \in \mathbb{N}$).

d) Folosind b) să se arate că există funcții integrabile f pentru care f^2 nu este integrabilă.

25.7. Folosind teorema de derivare sub semnul integral să se arate că funcția gamma a lui Euler este derivabilă și să se calculeze derivata.

25.8. Calculați $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_{(0,\infty)} e^{\sin x - x} \sin(x^2/n) d\lambda(x)$.

25.9. Fie $f : X \rightarrow [0, \infty)$ o funcție μ -integrabilă cu $\int f d\mu = c$, unde $0 < c < \infty$ și $\alpha > 0$.

Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} n \int \ln(1 + (f(x)/n)^\alpha) d\mu(x)$.

25.10. Să se arate că pentru $p, q > 0$ avem: $\int_{(0,1)} \frac{x^{p-1}}{1+x^q} d\lambda(x) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{(-1)^n}{p+nq}$.

25.11. Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^n (1+x/n)^n e^{-2x} dx$

25.12. Dacă $\alpha > 0$ atunci $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^n x^{\alpha-1} (1-x/n)^n dx = \Gamma(\alpha)$.

25.13. Fie (X, \mathcal{A}, μ) un spațiu cu măsură, aplicația $f : X \rightarrow \overrightarrow{\mathbb{R}}$ și $Y \in \mathcal{A}$. Să se arate că f este integrabilă pe Y dacă și numai dacă $f|_Y$ este integrabilă în $(Y, \mathcal{A}_Y, \mu|_{\mathcal{A}_Y})$ și în acest caz cele două integrale coincid.

26.1. Fie $f : [0, \pi/2] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \begin{cases} \sin(x^2) & \text{dacă } \cos x \in \mathbb{Q} \\ \sin^2 x & \text{dacă } \cos x \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} \end{cases}$. Să se studieze integrabilitatea Riemann și Lebesgue a funcției f .

26.2. Fie $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x, y) = \begin{cases} 1 & \text{dacă } x \cdot y \in \mathbb{Q} \\ 0 & \text{dacă } x \cdot y \in \mathbb{R} \setminus \mathbb{Q} \end{cases}$. Să se arate că f este integrabilă Lebesgue pe $[0, 1] \times [0, 1]$ și să se calculeze integrala.

26.3. Fie $A \subseteq [a, b] \subseteq \mathbb{R}$. Să se arate că funcția χ_A este integrabilă Riemann pe $[a, b]$ dacă și numai dacă $\lambda(\text{fr } A) = 0$.

26.4. Fie $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$,
 $f(x) = \begin{cases} 0 & \text{dacă } x \in (\mathbb{R} \setminus \mathbb{Q}) \cup \{0\} \\ 1/q & \text{dacă } x = p/q, \text{ cu } p \in \mathbb{Z} \setminus \{0\}, q \in \mathbb{N}, (p, q) = 1 \end{cases}$.

Să se arate că limita funcției f în orice punct este 0. Să se studieze integrabilitatea Riemann a funcției f pe $[0, 1]$.

(f este cunoscută sub numele de *funcția lui Riemann*. Să se modifice f pentru a se obține o funcție continuă în orice punct irațional și discontinuă în orice punct rațional).

26.5. Fie $F : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $F(x) = \begin{cases} x^2 \sin(1/x) & \text{dacă } x \neq 0 \\ 0 & \text{dacă } x = 0 \end{cases}$.

Să se arate că F este derivabilă, $f = F'$ este continuă pe $(0, 1]$, există limita $\lim_{\varepsilon \rightarrow 0^+} \int_{\varepsilon}^1 f(x) dx$ dar f nu este integrabilă.